

UCHWAŁA NR 235/2023
ZARZĄDU GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

z dnia 9 sierpnia 2023 r.

w sprawie zaopiniowania projektu "Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028"

Na podstawie art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699, z późn. zm.) w związku z art. 27 ust. 1, art. 33 ust. 1 i art. 34 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2578)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się stanowisko Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w przedmiocie zaopiniowania projektu „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wiceprzewodniczącemu Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Panu Henrykowi Borczykowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący
Zarządu Górnośląsko-
Zagłębiowskiej Metropolii

Henryk Borczyk

Załącznik do uchwały Nr 235/2023
Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
z dnia 9 sierpnia 2023 r.

FORMULARZ ZGŁASZANIA UWAG

do projektu „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028”

Podmiot wnoszący uwagi	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia
e-mail	kancelaria@metropoliagzm.pl

Zgłaszane uwagi, wnioski i sugestie do projektu „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028”

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (Dokument główny, Załącznik I, Załącznik II, Prognoza oddziaływania na środowisko) rozdział/strona/tabela/rysunek	Treść uwagi (propozycja zmiany)	Uzasadnienie uwagi
1.	Załącznik I	<p>Wnoszę o uwzględnienie w zakresie przekształcania odpadów:</p> <p>a) dwóch instalacji służących termicznemu przekształcaniu odpadów o mocy przerobowej 25 000 Mg rocznie każda (strona 110 dokumentu);</p> <p>b) zgłoszonej mocy przerobowej instalacji służącej termicznemu przekształcaniu odpadów o mocy przerobowej, której planowana zdolność przetwórcza ma wynosić 25 000 Mg odpadów rocznie natomiast w dokumencie znajduje się zapis 20 000 Mg rocznie (Lp./ID – 9/523 strona 110 dokumentu).</p>	<p>Zgodnie z art. 3 ust. 4 ucpg rada gminy lub zgromadzenie związku metropolitalnego może postanowić o zapewnieniu budowy, rozbudowy, modernizacji, utrzymaniu i eksploatacji własnej lub wspólnej z inną gminą lub gminami, lub wspólnej ze związkiem metropolitalnym instalacji do przetwarzania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami i zasadą bliskości, jeżeli na lokalnym rynku brak jest takich instalacji lub istniejące instalacje mają niewystarczające moce przerobowe.</p> <p>Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia (dalej też: GZM lub Metropolia) zrzesza 41 miast i gmin z centralnej części województwa śląskiego. Zajmuje obszar 2 500 km², który zamieszkuje prawie 2,2 mln mieszkańców, jest pierwszą i jedyną metropolią w Polsce. W jej centralnej części funkcjonuje 13 miast na prawach powiatu oraz 13 gmin miejskich, jednak na jej terenie brakuje samorządowej instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych. Pomimo upływu lat tego typu instalacje nadal nie powstały.</p> <p>Na rynku zagospodarowania odpadów komunalnych występuje znaczna nadpodaż odpadów stanowiących pozostałości po sortowaniu odpadów komunalnych, nienadających się do recyklingu, spełniających warunek dotyczący kaloryczności, czyli takich, których nie można poddać procesom składowania.</p> <p>Z uwagi na powyższe, funkcjonujące na terenach poszczególnych gmin GZM systemy gospodarki odpadami komunalnymi wymagają uzupełnienia o niezbędną infrastrukturę techniczną, która będzie zdolna zagospodarować takie odpady zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i pozwoli spełnić wymagania w zakresie ograniczenia masy odpadów poddawanych składowaniu od 2035 roku.</p> <p>Chęć wspólnej realizacji przedsięwzięcia w zakresie termicznego zagospodarowywania odpadów komunalnych wyraziło 26 gmin (które zamieszkuje ponad 1 000 000 mieszkańców), tj.: Bytom, Piekary Śląskie, Tarnowskie Góry, Zbrostawice, Radzionków, Świerklaniec, Chorzów, Myslowice,</p>

		<p>Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Będzin, Czeladź, Mierzęcice, Psary, Siewierz, Ożarowice, Bieruń, Bojszowy, Chełm Śląski, Imielin, Kobiór, Łęczyny, Łaziska Górne, Mikołów, Tychy, Wry.</p> <p>Wobec powyższego:</p> <ul style="list-style-type: none">- Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii podjęło w dniu 27 marca 2023 roku uchwałę nr LI/385/2023 w przedmiocie udzielenia realizacji dotacji celowej na rzecz gmin zainteresowanych wspólną z GZM realizacją przedsięwzięcia związaną z budową, utrzymaniem i eksploatacją instalacji termicznego przekształcania odpadów z obszaru Metropolii,- GZM jako koordynator zadania zgłosiła do projektu planu gospodarki odpadami trzy instalacje w zakresie termicznego przekształcania odpadów komunalnych zakładając, że znaczna część kosztów inwestycyjnych zostanie sfinansowana z publicznych środków dotacyjnych oraz pożyczkowych. <p>W chwili obecnej trwają prace zmierzające do zawarcia Porozumienia z 20 gminami (Chorzów, Mysłowice, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Będzin, Czeladź, Mierzęcice, Psary, Siewierz, Ożarowice, Bieruń, Bojszowy, Chełm Śląski, Imielin, Kobiór, Łęczyny, Łaziska Górne, Mikołów, Tychy, Wry) w sprawie utworzenia grupy zakupowej służącej realizacji zadania „Świadczenia pomocy technicznej, doradztwa prawnego oraz ekonomicznego dla projektu ITPOK w GZM”. Gminy podregionu bytomskiego (Bytom, Piekary Śląskie, Tarnowskie Góry, Zbrostawice, Radzionków, Świerklaniec) z uwagi na już posiadaną lokalizację utworzą drugą grupę zakupową.</p> <p>Zgłoszone wielkości mocy przerobowej wynikają ze wstępnej analizy dostępnego strumienia oraz szacowanych nakładów finansowych niezbędnych do poniesienia na realizację przedsięwzięć w celu zapewnienia odpowiedniej ekonomiki poszczególnych inwestycji.</p> <p>O powodzeniu inwestycji w zakresie termicznego przekształcania odpadów przesądzać będzie obok dostępu do sieci ciepłowniczej gwarantującej pracę instalacji w tzw. „podstawie systemu”, przede wszystkim gwarancja określonej ilości strumienia odpadów pochodzących z gmin (a ta wynika z analizy potrzeb).</p> <p>Inwestycje bez gwarancji strumienia i gwarancji dostępu do sieci ciepłowniczej mają zdecydowanie mniejsze szanse otrzymać finansowania z publicznych środków dotacyjnych zatem wpisywanie ich do projektu Planu Inwestycyjnego wydaje się być obarczone znacznym ryzykiem niepowodzenia. Jednocześnie inwestycje niewpisane do Planu Inwestycyjnego nie mają szans na uzyskanie finansowania ze środków publicznych jako niewpisujące się w zadania wojewódzkich planów gospodarowania odpadami.</p>
--	--	---

		<p>Realizacja przedsięwzięć, o droższym finansowaniu (bez udziału środków publicznych) będzie miała wpływ na tzw. „cenę na bramie”, którą będą musiały ostatecznie ponosić samorzady, którym uniemożliwiono brakiem wpisu do Planu Inwestycyjnego pozyskanie publicznych środków dotacyjnych i pożyczkowych na realizację zamierzeń inwestycyjnych.</p> <p>Jedynie samorzady mogą zapewnić gwarancję strumienia i tym samym określić stabilny poziom przychodów dla inwestycji i urzeczywistnić jej realizację.</p> <p>Skoordynowane działanie i podjęcie wzajemnych zobowiązań samorządów oraz podmiotów rynku na rzecz termicznego zagospodarowania odpadów, w powiązaniu z wpisem do Planu Inwestycyjnego, pozwoli uatrakcyjnić przyszłe partnerstwo zapewniając jednocześnie w długiej perspektywie czasu stabilność cen za zagospodarowanie odpadów dla samorządów i tym samym przewidywalny poziom cen dla mieszkańców gmin uczestniczących w inicjatywie koordynowanej przez Metropolię.</p> <p>Brak wpisu w WPGO pozostałych dwóch planowanych przedsięwzięć ITPO utrudni realizację zadania i zawęzi krąg zainteresowanych podmiotów z powodu braku możliwości uzyskania publicznego finansowania na realizację inwestycji.</p> <p>Jednocześnie gwarancji strumienia odpadów dla instalacji termicznego przekształcania odpadów nie są w stanie przedstawić instalacje komunalne, które nie realizują zadań z zakresu gospodarki odpadami w formule „in house” lub w których nie ma dominującej pozycji kapitał samorządowy.</p> <p>Z gwarancją i wielkością strumienia wiąże się również kwestia zaspokojenia potrzeb samorządów, jak i odpowiednia ekonomika przedsięwzięć inwestycyjnych.</p> <p>Zgodnie z ustawą o gospodarce komunalnej jednostki samorządu terytorialnego nie mogą poza przypadkami wskazanymi w ustawie tworzyć spółek prawa handlowego, których działalność wykraczałaby poza sferę użyteczności publicznej. Arbitralne ograniczenie przez autorów Planu Inwestycyjnego wielkości strumienia jaka ma być przetwarzana w instalacji bez rozeznania potrzeb samorządów doprowadziłoby właśnie do sytuacji, w której aby zachować ekonomikę przedsięwzięcia instalacja musiałaby przyjmować do zagospodarowania również inne odpady, co w tym zakresie wykraczałoby poza sferę użyteczności publicznej.</p> <p>Dotychczasowe doświadczenia pokazały, że wiele z wpisanych inwestycji, do poprzednich planów gospodarki odpadami dla województwa śląskiego do dnia dzisiejszego nie zostało zrealizowanych</p>
--	--	---

		<p>i niestety zostały wpisane ponownie do projektu planu. Dla przykładu w zakresie termicznego przekształcania odpadów zostały wpisane ponownie inwestycje w Chorzowie, Rudzie Śląskiej, co do których z dużym prawdopodobieństwem można przypuszczać, że nie mają zapewnionego zbytu ciepła oraz gwarancji strumienia odpadów do zagospodarowania – w takim przypadku nawet otrzymanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach bez gwarancji pozostałych wskazanych zagadnień, w żaden sposób nie przyczyni się do realizacji inwestycji i zaspokojenia potrzeb. Na marginesie należy wskazać również, że pozostałe wskazane w planie instalacje w większości również nie dysponują gwarancją strumienia pochodzącego z gmin.</p> <p>Wobec powyższego wpisywanie przedsięwzięć kierując się sztywno jedynie szacowaną wielkością planowanego dostępnego strumienia bez oceny możliwości ich realizacji utrudnia uzupełnienie występujących luk (pozbawiając pozostałe inwestycje źródeł finansowania).</p> <p>GZM w żaden sposób nie jest przeciwna powstawaniu inwestycji komercyjnych, jednakże w Planie powinna zostać zachowana również konkurencja pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami inwestycyjnymi i zasadnym jest wpisanie większej ilości zamierzeń inwestycyjnych tak aby występujące luki infrastrukturalne można było wypełnić nie doprowadzając do sytuacji, w której brak realizacji części inwestycji nie pozwoli na zaspokojenie potrzeb samorządów i co gorsza przyczyni się do dalszego wzrostu opłat dla mieszkańców.</p> <p>Dodatkowo wskazuję, że nie uwzględniając przy sporządzaniu projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028 zamierzeń jednostek samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi pozbywa się ich władztwa nad odpadami co w naszej opinii jest niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminach.</p> <p>Takie działanie utrudnia lub wręcz uniemożliwia realizację już podjętych wzajemnie pomiędzy gminami zobowiązań.</p> <p>Jak pokazuje sytuacja miasta Wrocław z tego roku oddanie całego rynku zagospodarowania odpadów jedynie w „prywatne ręce” w długiej perspektywie czasu nie służy ani mieszkańcom ani samorządom, wobec czego w planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego winny być również uwzględnione w szerokie możliwym zakresie plany jednostek samorządów terytorialnych różnych szczebli.</p> <p>W związku z powyższym wnoszę o uwzględnienie złożonego wniosku przez GZM.</p>
--	--	---

2.	Załącznik I	<p>Wnoszę o uwzględnienie w zakresie przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów zgłoszonej mocy przerobowej instalacji biogazowni, której planowana do zagospodarowywania odpadów ma wynosić 20 000 Mg rocznie, natomiast w dokumencie znajduje się zapis 15 000 Mg rocznie (Lp./ID – 10/224 - strona 97 dokumentu).</p>	<p>Wnioskowany zamiar wybudowania biogazowni dotyczy GZM wspólnie z zainteresowanymi 21 gminami (które zamieszkuje również ponad 1 000 000 mieszkańców), tj.: Bieruń, Bojszowy, Bytom, Chorzów, Chełm Śląski, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Imielin, Łaziska Górne, Mikołów, Mysłowice, Pyskowice, Radzionków, Sosnowiec, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Wojkowice, Wyry, Zabrze. We wskazanym zakresie grupa ta zamierza realizować projekt dotyczący budowy gospodarki obiegu zamkniętego dla odpadów kuchennych ulegających biodegradacji współfinansowany ze środków UE. Wynikiem tego projektu będzie wygenerowanie odpowiedniej jakości i ilości strumienia odpadów kuchennych, które następnie będzie można poddać procesom fermentacji w biogazowni. Zgłoszona wielkość mocy przerobowej wynika ze wstępnej analizy dostępnego strumienia oraz szacowanych nakładów finansowych niezbędnych do poniesienia na realizację przedsięwzięcia.</p> <p>Z gwarancją i wielkością strumienia wiąże się również kwestia zaspokojenia potrzeb samorządów, jak i odpowiednia ekonomika przedsięwzięcia inwestycyjnego.</p> <p>Zgodnie z ustawą o gospodarce komunalnej jednostki samorządu terytorialnego nie mogą poza przypadkami wskazanymi w ustawie tworzyć spółek prawa handlowego, których działalność wykraczałby poza sferę użyteczności publicznej. Arbitralne ograniczenie przez autorów Planu Inwestycyjnego wielkości strumienia jaka ma być przetwarzana w instalacji bez rozeznania potrzeb samorządów doprowadziłoby właśnie do sytuacji, w której aby zachować ekonomikę przedsięwzięcia instalacja musiałaby przyjmować do zagospodarowania również odpady, dla których jej działalność wykraczałby poza sferę użyteczności publicznej.</p> <p>Wobec powyższego wpisywanie przedsięwzięć kierując się sztywno jedynie szacowaną wielkością planowanego dostępnego strumienia bez oceny możliwości ich ekonomicznej realizacji utrudnia uzupełnienie występujących luk (pozbawiając pozostałe inwestycje źródeł finansowania).</p> <p>Jednocześnie nie uwzględniając przy sporządzaniu projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028 zamierzeń jednostek samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi pozbawia się ich władztwa nad odpadami co w naszej opinii jest niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminach.</p> <p>Takie działanie utrudnia lub wręcz uniemożliwia realizację już podjętych wzajemnie pomiędzy gminami zobowiązań.</p> <p>W związku z powyższym wnoszę o uwzględnienie złożonego wniosku przez GZM.</p>
----	-------------	---	---

Wypełniony formularz zgłaszania uwag w wersji edytowalnej (doc., docx., rtf.) należy przesłać drogą elektroniczną na adres: srodowisko@slaskie.pl lub w formie papierowej na adres: Departament Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice.

W tytule e-maila prosimy wpisać „Uwagi do projektu Pgowś2028”.

Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych opinii, uwag i wniosków jest Zarząd Województwa Śląskiego.

Informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia UE o ochronie danych osobowych nr 2016/679 informujemy, iż:

- 1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Marszałek Województwa Śląskiego, z siedzibą przy ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice, adres email: kancelaria@slaskie.pl, strona internetowa: bip.slaskie.pl.
- 2) Została wyznaczona osoba do kontaktu w sprawie przetwarzania danych osobowych, adres email: daneosobowe@slaskie.pl.
- 3) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w następujących celach:
 - a) przeprowadzenie opiniowania i konsultacji projektu „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko;
 - b) umożliwienie kontaktu z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz Wykonawcy, realizującymi zadanie polegające na wykonaniu opracowania pn. „Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko w sprawach dotyczących opiniowania i konsultacji,
 - c) archiwizacji dokumentacji do czasu jej przekazania do archiwum zakładowego.

Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest obowiązek prawny ciążyący na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO), wynikający z przepisów prawa:

- art. 34, 35, 35a, 36, 37 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
 - art. 6 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz rozporządzenie z dnia 18 stycznia 2011 r. Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych.
- 4) Pani/Pana dane osobowe będą ujawniane osobom upoważnionym przez administratora danych osobowych, podmiotom upoważnionym na podstawie przepisów prawa, podmiotom, którym zostało zlecone przetwarzanie, w tym Wykonawcy, który realizuje przedmiot umowy polegający na wykonaniu opracowania pn. „Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, operatorom platform do komunikacji elektronicznej (w przypadku komunikacji elektronicznej), operatorowi pocztowemu lub kurierowi (w przypadku korespondencji papierowej), podmiotom zapewniającym obsługę teleinformatyczną Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz Wykonawcy, a także podmiotom realizującym archiwizację Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Ponadto w zakresie stanowiącym informację publiczną dane będą ujawniane każdemu zainteresowanemu taką informacją lub publikowane w BIP Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.
 - 5) Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres maksymalnie 25 lat od momentu ich wytworzenia. Po upływie tego okresu akta sprawy zostaną przekazane do Archiwum Państwowego.
 - 6) Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do treści swoich danych osobowych oraz prawo żądania ich sprostowania, usunięcia (przy uwzględnieniu ograniczeń z art. 17 ust. 3 rozporządzenia) lub ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
 - 7) Podanie przez Panią/Pana danych osobowych jest dobrowolne, ale jest warunkiem rzetelnej realizacji obowiązku prawnego ciążyącego na administratorze polegającego na przygotowaniu „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023-2028” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.
 - 8) Pani/Pana dane osobowe nie będą wykorzystywane do zautomatyzowanego podejmowania decyzji ani profilowania, o którym mowa w art. 22 RODO.